

و امر هم شورى بنهم

فلاح السی

اعلاى دين

تخلص وطن

نومرو ۷۲ ۱۱ رمضان المبارک ۱۳۱۴

شورای امت

۱ مارت افرنگی ۱۸۹۷ سنه

آبونه بدلی : هر رايچون سنه لکي برانکيز ليراسيدر . بازار ايرتسي کونلري شراولنور

آدره سمر :

داخلده بولنان ارباب غيرت و حيله شرو تعميني تعهدايتديکي
حالده بجانآده کوندريلور .

نه ممکن ظلم ايله بيداد ايله احکاي حریت
چالیش ادراکي قالدير مقتدرسه ک آدمیدن

قانون اساسی -- صندوق البوسته نمرة ۳۳۰

مصر القاهرة CANOUN - I - ESSASSI

BOITE SPÉCIALE

N. 330

CAIRE, (Egypte).

وسائط مخصوصه ايله ايستينلر ايجاب ايدده جک فضلہ

کال

نسخه سی ۶ غروشددر

اجرتی کوندرالمیدر .

افکار عمومیة ملیہی تنویر ایلہ وطن مقدسمر ک تخلصی شریعت و حیت نامنه طلب ایدن جریده مزک تعمیمی هر مسلم و عثمانی ایچون بر فریضه در

مرور زمانه ثابت اولش بر معجزه قرآندر .

اطاعت آیت کریمه سنده کی اولوالامر درجه اذاعتی « لاطاعة للمخلوق فی معصية الخالق » حدیث نبوی تعین و بیان ایدیور . « خالقه معصیده مخلوقه هیچ بر وجه اطاعت یوقدر » مال شرفنددر . هر طور و حرکتی مخالف امر خدا بر مخلوق بی مشربه اطاعت ؛ خالق جهالت فاحشه شدن ایلر وکلور .

جهالت هر فالفک هم مصدری ، هم ده موردی اولیور . او تقدیر ده اوامر الهیه به مخالف افعال و قوعنی کیم منع ایده بیلور ؟ اولوالامر وظیفه سی کیم ترتب ایدر ؟ البته عقلایه ، فضلالیه در کندینه اولوالامر سوسی ورن شخص بدسیرت مغلوب هوس وهوا اولوب وجود خبانت آلودی مصدر فطایع ومنبع قباح کاشم . خالقه عصیان هیچ بر مخلوقک — ولوایی اوله — خاطر یچون ارتکاب جائز دکل ایکن اذلک کینه خادم اولق و اوامر خائنانه سنه انقیاد کوسرمک جنایت مدهشه ویا بلاهت مفرطه ایدر . بویه بر مخلوق بدمنشه قارشو اوامر الهیه بی محافظه و حقوق انسانی بی مذاافسه ایچون بر قوتک وجودی لابددر . اوقوت بنشرع شریفک تعین ایلدیکی حدود داخنده مؤسس مشاوره ملیه دن بشقه نه اوله بیلور ؟ بویه بر مشاوره اربابی بالطبع علوم وفهوم ، شرف و نجبت کی اوصاف علمیه ایله متصف ذواندن مرکب اوله جقدر . اولوالامر دن علما و امرا مراد در دین مفسرینک رأی راجح کوریلور . غلط اوله رق اولوالامر بنم دیر رک جعی مفرده صیغیرمق ایستیان ذات ، ملته استقامت ایتمک شرطیه مقامنده اوطوره بیلور . « امیر المؤمنین ، خلیفه ، سلطان » کی عنوانرله معنون واهلی اولمادیفی هیچ بر قول و فعلی سواستعمالدن توفی به مجبور اولورک بوعدا لئیدن کندیدی ده پک مستفید اولور .

حاصلی اولوالامر دن مقصود اهل حل و عقد و تعمیر اوقفله مجلس مبعوثان اولدینی احتمال غالب اولق اوزره قبول اولتور .

(وامرهم شوری بینهم) و (وشاورهم فی الامر) آیت جلبله لرندن اهل حل و عقدک مشاوره سیلا تمثیت امورک لزومی صورت قطعیه ده تعین ایدیورک انکاری مستلزم کفر در . اهل حل و عقدک نه کی اوصافی اولمی لازم کلدیکی بیانات سابقه دن مستقانددر . دولت علیه نلک هیئت حاضره سی اهل حل و عقد اوله میه جفتی کندی افعال و حرکاتیه هر کون اثبات ادوب طور ییور ! اهل حل و عقدک صور مختلفه ده اجتماعی و مذاکره سی اوله بیلور .

عهد رسول و شیخین مکرمین ایله سائر خلفای

اسلام زمانلرنده تکلفسز اوله رق مشاوره امور و مددله افکار اولتور دی . فاروق اعظم اند من مدینه عتلا و علمای صحابه ایله مشاوره و حج زمانلرنده ده الیرلیه کورد و شوب مصالح امتی مذاکره ایدردی . شمیدی عصر لرنده اولدینی کی معاملات ناس نکثر و امور ، اخلاق ، امریجه خیلی تغییر ایش . مسافات بلادده بر برندن ایمید بولنش اولدینی بر زمانده شرع شریفه توفیقاً مشاوره ده داخل اوله حج ذوانک شروط انتخاب و وظائفی و وقت استخایله مکن اجتماعی ، و سائر امور بی مبین طبیعت مصلحتله بر نظامنامه ترتیب اولتق مقتضیدر . ایسته اوظا ، ناماده قانون اساسی دیمکدر . حکومه تمیزک احتیاجات عصره تبعیه عدلیه و ماف و اوقاف دواثرینی کشاد ایلشددر . حالیکه طریق علمیه بی مقتضیات زمانه کورد توفیق و اصلاح امتش اولیدی مذکور اوج دائره نلک کشادینه محل قالمازدی . و آز کلفت و مصرفله ده اصالغلام ایشلر کوریلوردی . فقه شریفک عقوبات قسمی طور رکن فرانسر جهدن مترجم جزا قانوننامه سی قبول اولتورده شرع شریفک قطعاً امر ایلدیکی اصول مشاوره فصل اولورده قبول اولتور ؟ شرع مخالف اصول محاکمه ده و جزا قانوننامه سنده وارکن خلیفه قبوله مخالفت ایتمورده اصول مشاوره (و شاورهم) امر جلبله مستند ایکن حارس شریعت غرایم ادعا سنده بولسان امیر المؤمنین توصیه سی ایدنلری بیه الذدهشتی جزالره اوغرا تاق ایستور . و مشورتک مضر نئیدن بحث ایدیور . و ایستیریور . آنک اوبله ایتمسنه تعجب اولنماز . چونکه ایسته کلور . الهندن قورقور . جاهل جسور اولور . لکن جناب حقک مصالح امتی وقایه ایده بیلان لک مهم برامردن استفاده ایده مدیکمزه . ایتمکه ده چالیشمدیفمزه شاماق قابل دکل ! حکومت شرع شریفه بناء انواع بدعت و سبائی زره قبول ایستیریور . همده شریعت نامه اجرای احکام ایلدیکنی ، الله ویسفیرک رضایی ده بوسر کرده اولدینی سولور . بزیه اکثریت اوزره بلاهتمدن بویالانی تصدیق و حکومتک فالق لرنی ، حکمانک هنوز دوغر و تعرفنی بجره مدیکی زمانه عطف ایده یورز ! اللهم امر ایستدیکندن استفاده بولنی آرامدیفمزدن ماده ، معناً جانخراش خساراته اوغرا یورز . « عاقل علمنده اجتهاد ، جاهل املنه اعتماد ایدر » کلامی بر حکمت بالغه در . بزیا لکر املنه اعتماد ایدن جهلاده دکلر ! انسانک بادی اولدینی مساوینک عبادۀ ظلمدن منز اولان جناب حکیم عادلدن بلا سبب کلدیکی اعتقاد ایدر بدلایز

ای علما ! ای امرا و سائر مسلمین ! مشاوره امر الهی سندن عدم استفاده کردن ، سکوت کردن ، عدم

حاکمه کردن ، سیر خلفای راشدینی عدم تبعیت کردن باشکوه و باشمزه کلان بلا یانک مصدرینی آکلا به حق زمانز کله مشایسه آرتق کندمزی بهائندن ذکر سز بر مخلوق عداوتی یز . اصول مشورتی قبوله ، حکومتی اجباره همت ایتمه جک اولورسه ق بزنی استقبال ایدن و خامندن کیکی مسئول طوته جفر ؟ شمیدی احوال مذمومه بی کور ییورز . اصلاحی بارمسی نه اوله بیلیر ؟ نقل و تأمل ایتملی یز . مسلمة الکتابیدن معجزه اومولماز ؛ عونه سندن عمل صالح کلر . فرعوندن فسق و فجور ، نکبت و فساد ، شرو و خامت ، تکبر و معصیتدن بشقه برشی صادر اوله میه جفتی اعلاییلورز . صدیقانه مسلمانی ، موسی واری فرعونله عونه سنی محوه چالیشملی یز . بشقه بر چاره سلامت و ارسه سوبلیک ! بز یوقدر دیورز . یکریمی سنه لک تجارب کفایت ایتمیورمی ؟ دولتک قوت و مکنی ، ملتک ثروت و نچدتی بوقدر تدنی به متوجه ایکن شمیدی پادشاه و وجودن نه خبر بکنه بیلور ؟

دین و ملت اوغورنده فدای جان ایدن شهیددر . یوکا اسناغیلدر . (ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم ایلح) آیت کریمه سنک تفسیرینی عالم ، و دوغر و سوبلر خواجه لردن صورتوکر . دین قردا شلرمزه آجیملی یز ، عموم ملتک ، باخصوص طشره لره کوی خلیفکنک چکدیکی اذواجفادن متأثر اولیان وهر نه به متوقف ایسه بر آن اول بیچاره لری اوپیداد ، دلسوزدن تخلیص ایتمکه جبالایوب جالیشمیان امین اولسون که کندوسی مسخره شیطاندر حس ایعانی و وجدانیدن مجرد ایلشددر .

العیاذ بالله

... ناصح

پرنس مطفی فاضل پاشا مرحومک لایحه سندن

(مابعد)

و آنلره باعث سعادت اولمش اولانیکی نظامات اتخاذ ایده لم ! بعض ایالتلر که دولتکک اداره مرکزیه سندن آیرلشاردر . نه مذهبیجه ونده سلاله جه بز دن فرقراری یوقدر بولنلرده نظام سربستانه جریان ایشون ده بز حالا ترددی ایده لم ؟ مرکز حکومت وسیعه کر مصر ، تونس ، مملکتین و صربستان اهلایلرندن زیاده استحقاقی تبعه صادقه به مالک دکلیدر ؟ تبعه کرک صدائنه و حسن آرزولرینه مراجعت ایدیکر ! هر ایالتده اعضایی انتخاب سربستانه ایله جمع ایدلش بر مجلس کبیر تشکیل ایدیکر ؛ که بونارسزه اخطارات ایتموسار . وسزه افکار بدرا نه کزی موقع اجرایه

کتورمکه معاونت ایسوانار . وسرك تشيت مخصوصكر
ايه بوجلسار طرفندن درسعاده وكيلاير كلسونار
واهالينك احتياجلريني واحوال حقيقيه يي وقت . وقت
طوغريدن طوغري به خاكايكره عرض ايـونلر .
بر طيب خافق (اونارشون قاشله بن برناوسلي
آدم ييارم) ديمش وضرب مثل اولمشدر .

شوكتلو اقدام !

سز دخي بد اقتدار كرده اولان حقوق ملوكانه كرله
چاليشقان وعائل وصناعتكار تبعه تدرك وائجاد ايدر
سكر كه هرايولكي ، مرستاكلي سزدن كوروب متشكر
اولور . وظلم ايله صويلملر : وسرك ايچون وكندولري
ايچون چاليشورلر . وتحصيل معارف بولنده اعمال
افكار ايدرلر ويجادينك فضائلي كسب سعي ايدوب
كندولريني محافظه ايدن تخنكري حين اقتضاده وقايه
ايچون اعدا كرك قارشوسنه سيقوب ياغالب اولورلر .
ياخود جان فدا ايدرلر .

پادشاهم !

بنسده كرك مقصدم بوراده تركستانك احتياجانته
واخلاقي وعادانه موافق بر نظام سرستانه — ولونا
تمام اولسون — قلمه آلمق دكلدر . ايله بر نظام ايچون
بنده كرايله دوستلرملك چاليشمقده اولديغمز لايحه
يي بوندن صوكره خاكاي هايونكره عرض ايله
چكلدر .

معلوم شاهانه كزدر كه بنده كر شمديكي حالده نه
مأموريت ونه ده بر كونه احسان طلبنده يم . اعلان ايدرم
كه يم مقصدم حكومتكر ده كي اسلام وخرستان
تبعه لك اكتريله فرياد ايتدكري فناقلمري خاكاي
هايونكره عرض وتبليغ ايتمكدر . قولكز ازوادن
صيقلمن ومادامكه بوكونكي كي هروجه طوغري يي
خاكايكيزه افاده ايله يلورم نفي دخي اوقدر كوچه
كيتمز .

جمله دن اول قلب هايونكره مراجعت ايديكز !
بو اوغرا ديمز نهلكه آراسنده سرك نه بولك وظيفه كر
اولديني سزه اخطار ايدر . وبوظيفه اول وظيفه
لردندر كه آلري اجرا ايچون بر عقل سليم لازمدر
وبركرده موقع اجرايه كلورسه محائف تاريخنده الي
آخر الايام غائب اوليه حق برائبر اوقور .

شوكتلو پادشاهم !

اقتضاي حكم قدر ذات هايونكري اجساد
عظا مكردن برينك اولديني كي واضع دولت اوراق
امتياز نه نال ايتدي . لكن بو حكم قدر سزه مجدد
دولت اوراق شرف محصبه صني صاقلادي . جمله
وظنداشلرك واسلام وخرستان ميلونلرجه تبعه كرك

صدالري بمله متفق اوله رق سزي لايق اولدينكر
بو وظيفه لك اجرا سنده دعوت ايديبور . بو حالده سرك
نام وشانكر نوع بشرك مع التشكر خاطر كذاري
اولان اسامي عاليه صره سنده الي الابد خبر ايله ياداوله
چكلدر .

مصطفى فاضل

انتهى

ايران اجله رجالتدن ملكم خان حضر تلري اخيرا
(ره وو دوباري) رساله سنده شرق اوزرينه بر بند
مخصوص نشر ايتمشدر . اوروپا محافل سياسي سنجه
براهيت مخصوصه ايله تلقى اولنان وحال حاضر من
حقنده بر جوق حقايق شامل بولنان مذكور بشرك
قسمتا ترجمه سيله نشريني مناسب كوردك .

•••

اوروپا شرق حقنده سياسي ، فني وفكري بر جوق
معلوماته مالكدر . بن ده بو خصوصه بر قاج كله علاوه
يتمك ايترم . فقط بوباده كي سرديتم اوروپا ملك كندى
اساستلري نقطه نظرندن كوردكاري صورنده اوليوب
بزم يعنى شرقايلرك موجوديت حاضره مز ايتجنده نظاره
چاربان حقايق شامل بولنه چكلدر . بر جوق سله ردنبري
اوروپاده حقمنده ايكي درلو فكر انتشار ايتكده در .
بر طرفدن هيات سياسي تركيانك بقاسي اوروپاچه
ملترم اولديني اعدا ايدر . ديكر جهتدن مطبوعات
بودولك بقاسنك اصلاحات ايله ممكن اوله بيله چكني
بيان ايدر . بقاسنك اوروپاچه لزومي بر درجه به قدر
آكلايوز . فقط اصلاحاته كلنجه نه در ؟ ونزدن
كله چكلدر ؟

بوبنده بيلديكمز برشي وارسه بر عصر دن بري
بواصلاحات شرقيه اوغورنده اوروپا ملك سياسي ، فقدي
حربي هر دلو وسائط ممكنه ايله چاليشديغدر . لكن
نه نتيجه حاصل اولدي ؟ عمالكمز ايچون خرايتدن ،
ملترم ايچون سركشك المدن بشقه برشي استحصال
ايدلمدى . او حالده اوروپا ملك سياست وقدرتلك
بونتايج معكوسه سي فصل تاويل اولنلما ؟

بوباده جوايغز قيصده : حكومات خرسانيه عالم
اسلامي قطعيا اكلاماشلردر . بر ملت اسلاميه مغنوب
ايدباير ، محكوم ايدباير ، محو ايدباير ، بر يشان اولور .
فقط هيچ بروقت بر حكومت خرسانيه طرفندن وضع
اولنان اصلاحاتي قبول ايدمز . زيرا اسلاملر ايچون
هر دلو اصلاحات واجرا آلك دينلرينه استنادي
ملترمدر . وبوالترامك معقول وبغير معقول اولمنك
اهميتي بوقدر . نه ده اولسه تبديلي غير قابل برامر

واقعدر .

لكن شايدان تأسفدر كه اوروپا ارباب سياستي بو نقطه
دن بي خبر اولديني كي خطا اندر خطا اوله رق ده
اسلاميتك ترقى به عدم استمدادينه معتقد وعالم اسلامك
اصلاحى خصوصنك كندبايرينه مستقلا بر وظيفه
اولدينه قانعدر . بو بولتيقه ايسه ديات نقطه نظرندن
خطالى اولديني كي مسئله شرقيه ايله غير قابل تاليفدر .

اولا اسلاميتك صرف حضرت محمدك رسالتيه
ابتدا ايتمش بردين اولماديقي نظر اعتباره آلمق
لازمدر . روايات قرآنيه به نظرا آدم ، نوح ، ابراهيم ،
موسى ، وعيسى ده مسلماندرلر . احكام ايله به بوكله
دلالت ايدن (اسلام) حضرت محمدن اولده واردى .
علوم شرعيه به نظرا بو بر حقيقت ازليه دركه يكرمي
درت بيك بيغمبر طرفندن عالم انسانيتنه يي دري تلقين
ايدلمشدر .

ثانياً بو مذهب عمومي هيچ بروقت ترقيات مدنيه
ايله غير قابل تاليف دكلدر . اسلاميت احكام قرآنيه
واحاديث نبويه ده حقيه تدقيق اولنورسه كوريلوركه
اسلاميت كي ترقيات مدنيه وتكاملات اخلاقيه به مساعد
هيچ بردين بوقدر . مساوات مليه يي ، تعاون بشريه
يي ، حقوق شخصيه يي ، حاكيت مليق اسلاميت قدر
نظر اعتباره آلمش وقوه حاكمه لك سؤ استعماله محل
ويرميه چك قواعدى وضع ايتمش ديكر بردين
كوستريه مز .

او حالده عصر لرديري عموم عالم اسلاميته
كوريلان بوغير قابل تدوى ، انحطاطي ، فصل ايضاح
ايتلدير ؟ بو حادثه غريبه اوروپايلرك محاكاتي نقطه
نظرندن قطعيا ايضاح اولنه مز زيرا اسلاميته هيچ
برناسبتى اوليوب سبتون بشقه برسيدن ايلر وگلشدر .
شرقده بوكا كوستريه بيله چك بر سبب واردر .
اوده يكانه بر بليه تاريخيه دركه (آسيا استبدادي) ندن
عبارتدر .

آسيانك بليه استبدادي بعض اديوار تاريخيه ده
اوروپاده ده كوريلان بلاياي استبداده بكنزه مز .
بو استبداده ماهيتي ، وشرقايلر اوزرنده اولان تاثيرات
مضره معنويه سنى اوروپايلر آكلايه مز . زيرا هيچ
بر وقت اوروپاده حقوق وحریت بشريه قطعيا منع اولنه
مامشدر .

بزده كي وحشت آميز استبداد نظام ، حق
وحدود طائماز ، حقوق بشريه يي بامال ايدن بو حاكيت
مضره ايله شرقدن هر دلو وسائط تنور وترقى محو
اولمشدر . ملل شرقيه لك فلاكتلري ، تاريخمرك